

Uitgangspunten uitwerken architectuur gegevensuitwisseling in de ROSA

Voor: Architectuurraad Edustandaard
Van: Brian Dommisse
Datum: 25 januari 2024
Betreft: Uitgangspunten uitwerken architectuur gegevensuitwisseling in de ROSA

Inleiding

De werkgroep Edukoppeling is in eerste instantie door de AR aangewezen als de werkgroep die in de ROSA de uitwerkingen van de volgende onderdelen op zich gaat nemen:

- [Ontwerpgebied Interoperabiliteit](#) (onderdeel technische interoperabiliteit): opstellen ontwerpprincipes en ontwerpvaardigheden, relaties leggen met bovenliggende architectuurprincipes
- [IV-domein Inrichten gegevensinteractie](#) (NB mogelijk om te dopen in gegevensuitwisseling wat qua naamgeving beter aansluit bij andere ontwikkelingen overheidsbreed¹).
- Aan het IV-domein te relateren toepassingspatronen

De bestaande Edukoppeling-architectuur die voor de Edukoppeling-profielen geldt zal integraal onderdeel vormen van de ROSA-architectuur.

Om dit werk gericht te kunnen uitvoeren, heeft de werkgroep op 8 januari een aantal uitgangspunten besproken. De bespreking van alle uitgangspunten is nog niet helemaal afgerond, maar we willen de AR wel alvast meenemen hierin zodat zij hierop kan reflecteren.

Gevraagd besluit

Kan de Architectuurraad de uitgangspunten en aanpak onderschrijven? Zo nee, waar zitten volgens de AR nog vragen en/of knelpunten?

Uitgangspunten

1. De werkgroep draagt, naast het beheren en doorontwikkelen van de Edukoppeling-profielen, bij aan de ontwikkeling van de ROSA architectuur.
 - a. We zorgen niet alleen voor aansluiting op de ROSA, maar dragen er ook aan bij.
 - b. De werkgroep gaat (eventueel samen met andere Edustandaard-werkgroepen) voorstellen aandragen rond architectuurprincipes, ontwerpgebied Interoperabiliteit en IV domein M2M gegevensinteractie (gegevensuitwisseling)
 - c. Of er verschillende werkgroepen aan deze onderdelen van de ROSA bijdragen wordt bepaald door het werkingsgebied en toepassingsgebied van Edukoppeling en die van andere gerelateerde werkgroepen.
2. Het werkingsgebied voor de uitwerking van de architectuur is het Nederlandse onderwijs (van po tot ho). Om die reden zijn ook vertegenwoordigers van SURF aangesloten bij de werkgroep,

¹ [Generieke Digitale Infrastructuur \(GDI\) Generieke Digitale Infrastructuur \(GDI\) - Digitale Overheid](#)

omdat zij voor het ho (en voor een deel ook het mbo) binnen bestaande Edustandaard-afspraken (OOAPI, OKE) ook invulling geven aan het ontwerpgebied en IV-domein.

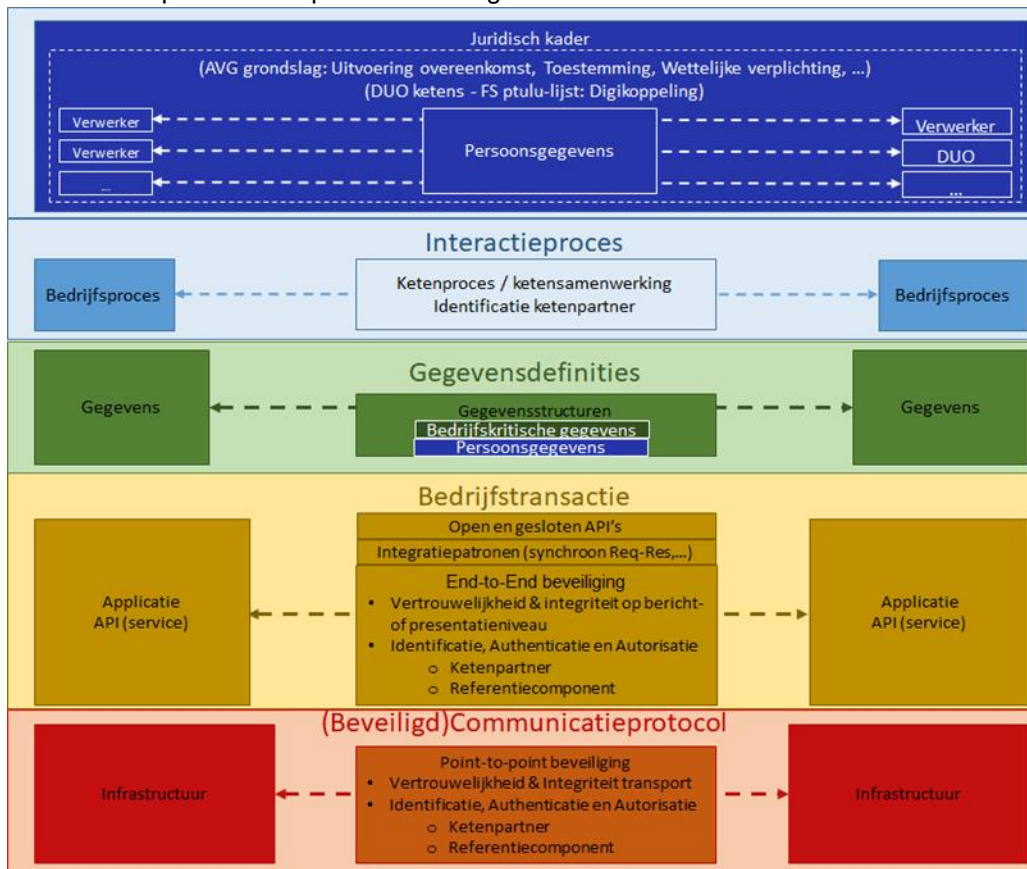
- a. Het is nu nog niet helemaal duidelijk of de werkgroep Edukoppeling als enige verantwoordelijk is voor de uitwerking van de relevante architectuurprincipes, ontwerpgebied Interoperabiliteit en IV domein M2M gegevensinteractie.
 - b. Als er volgens de AR meerdere werkgroepen zijn die voor een deel verantwoordelijk zijn, dan moet aangegeven worden welke dit zijn. Daarbij is ook duidelijkheid gewenst wat de reikwijdte van die werkgroepen dan is (bijvoorbeeld irt Edustandaard standaarden en ketensamenwerkingen).
3. Het functioneel toepassingsgebied van Edukoppeling en de op te stellen architectuur betreft kaders voor een koppelvlak.
- a. Een koppelvlak is een beschrijving van alle afspraken die benodigd zijn om een betekenisvolle gegevensuitwisseling tussen twee informatiesystemen van verschillende ketenpartijen mogelijk te maken. NB de werkgroep Edukoppeling gaat echter niet over de inhoud van berichten.
 - b. Het koppelvlak bestaat in de basis uit een extern gerichte open of gesloten API en is geschikt voor open of gesloten data.
 - c. In de ROSA architectuur komen uiteindelijk specificaties voor het organiseren van toestemming voor gebruik van de API en geeft aanwijzingen hoe hieruit te kiezen in diverse use cases. Nog bepaald moet worden of het verlenen van toestemming voor een bepaalde uitwisseling onderdeel moet zijn van een afspraak/specificatie (profiel) of dat dit een apart te maken afspraak is die je moet maken rondom een koppelvlak.
4. We sluiten zoveel mogelijk aan op overheidsbrede afspraken, maar bepalen (weloverwogen) onze eigen weg als dit voor onderwijsspecifieke situaties noodzakelijk wordt geacht.
- a. Er mag aangenomen worden dat we afspraken binnen Digikoppeling en het Kennisplatform API's volgen maar er wellicht van af kunnen wijken.
 - b. Bij het opstellen van de architectuur maken we afwegingen of we ontwikkelingen als *Signing & Encryptie voor RESTful API profielen*, *API Design Rules 2.0*, *Federated Service Connectivity* (o.a. gedelegeerde autorisatie (machtigen) en logging in een API ecosysteem met een groot aantal organisaties en connecties) en *Best practice Gebruik OAuth icm Digikoppeling REST_API* in welke mate we met de architectuur hierop aansluiten (en ook binnen een bepaald profiel en/of patroon).

NB dit punt is in de werkgroep nog niet helemaal uitgediscussieerd. Om die reden is het standpunt van de AR in deze ook zeer welkom om de discussie te kunnen afronden.

Over de volgende uitgangspunten moet de werkgroep nog zich beraden en daarover besluiten of ze in deze of een gewijzigde vorm worden gehanteerd.

1. Binnen Edukoppeling streven we naar uniformiteit en hergebruik, maar onderkennen dat verschillende use cases verschillende patronen en profielen kunnen vereisen.
 - a. Een ketenpartij kan (bij voorkeur) met de implementatie van één patroon op een veilige manier een veelheid van toepassingen uitvoeren.
 - b. We onderkennen echter dat er verschillen kunnen zijn.
 - i. Zo kan de gegevensuitwisseling voor het ho anders ingericht zijn dan het po, zelfs op bovenliggende kaders kunnen er verschillen zijn.
 - ii. Overheidsorganisaties actief binnen het onderwijs (zoals DUO) zullen patronen en profielen kiezen die nauw aansluiten bij keuzes van het overheidsdomein.
 - iii. Partijen die actief zijn in meerdere ketens/sectoren krijgen dus mogelijk te maken met meerdere patronen/profielen.

2. We maken gebruik van het bestaande informatie-uitwisselingsmodel voor het onderkennen van de verschillende aandachtsgebieden in de uitwerking van de architectuur en de daaronder vallende patronen en profielen. Zie figuur hieronder.

Voor wat betreft de aanpak hebben we de volgende procesafspraken (moeten nog nader besproken worden, ook hoe we het precies willen aanpakken, wie de penvoerders zijn etc.).

1. We geven prioriteit aan het kunnen duiden en uitwerken van inrichtingsvormen in de ROSA, incl. bovenliggende architectuurkaders. De werkgroep Edukoppeling (incl. dus SURF-vertegenwoordigers) zal in eerste instantie zich hierop richten qua activiteiten.
2. De uitwerking doen we in principe laag voor laag (conform de opzet in het plaatje hierboven), te beginnen bij de communicatieprotocol-laag en de applicatielaag.
3. We definiëren een duidelijke scope (wat nemen we van de andere lagen mee) die idealiter voor alle profielen/specificaties geldt, dus ook voor de bestaande Edukoppeling-profielen. We geven daarbij (mede op basis van de ROSA uitwerking) de raakvlakken tussen afspraken/standaarden die binnen Edustandaard worden beheerd. Dit wordt ook voorgelegd aan de AR.
4. Op basis van gedefinieerde scope en de ROSA kaders starten we daarna met het vormgeven van de architectuur voor de Edukoppeling-profielen (EK architectuur 3.0). Het kan zijn dat we profielen toevoegen aan de huidige "stack" bijv. omdat samen met vertegenwoordigers van het ho dergelijke profielen kunnen worden gespecificeerd.
5. Voor externe ontwikkelingen (zoals Digikoppeling en het Kennisplatform API's) leggen we vast of we aan sluiten en in welke mate.